

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över redovisning av regeringsuppdraget Torvutvinningens och torvanvändningens klimat- och miljöpåverkan M2015/03518/Nm

Södra Skogsägarna, Södra, har givits möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade rapport och vill lämna följande remissyttrande.

Södra ansluter 50 000 skogsägare i södra Sverige som tillsammans äger drygt 2,3 miljoner hektar produktiv skogsmark. Södra är också en skogsindustriell koncern med omfattande verksamhet inom massa, sågade trävaror, träinteriör, energi och även torvutvinning. Södra har ett fokus på att vara en viktig aktör i det hållbara Sverige.

Södra är mycket kritisk till rapporten eftersom den ger en mycket ensidig bild av hur torv utvinns och dessutom inte redovisar torvens breda användningsområde och hur den kan ersätta fossila bränslen. Dränerade torvmarker läcker koldioxid men processen fortsätter oavsett utvinning eller inte, istället leder förslagen till ökad import.

Enligt Södras mening saknas en helhetssyn på torvanvändningen vilket gör att det finns uppenbara brister i rapportens analys och förslag. Torven är förnyelsebar i likhet med skogsbränsle. Därför blir förslaget om att torv inte ska befrias från energiskatt eller vara berättigat till elcertifikat rent kontraproduktivt. Regering och riksdag pläderar för ökad sysselsättning och vidareförädling av inhemska råvaror. Därför är det anmärkningsvärt att ett regeringsuppdrag så uppenbart misskrediterar en fungerande näring genom att bara redovisa negativa effekter, inte ett antal positiva aspekter.

Förslagen saknar trovärdighet och leder fel i synen på hur en förnyelsebar resurs idag används och kan utvecklas i framtiden. I förslagen till nationellt skogsprogram betonas vikten av att öka nyttjandet av skogen och markresurserna på ett hållbart sätt. Södra menar att utvinning av torv är en hållbar verksamhet, rätt utförd!

Redovisningen saknar insikt om grundläggande drivkrafter för markägare och företagare på landsbygden och är ett angrepp på äganderätten eftersom man vill lägga en död hand över en väsentlig del av landets yta. Därför blir rapportens slutsatser missvisande.

Sammanfattning

Södra anser

- att rapporten till stora delar misslyckats med att förklara torvens hållbara egenskaper på en växande marknad för energi och växt- och ströbranschen. Man väljer istället att ensidigt belysa negativa miljöeffekter utan redovisning av motsvarande positiva effekter och näringens betydelse.
- att torv historiskt använts av människor i folkhushållet för värme, växtodling och strö. Naturvårdsverkets förslag riskerar att slå ut 1 200 årsarbeten och cirka 2 500 säsongsarbeten och leder inte till miljöförbättringar utan ökad import. Återigen kommer förslag riktade mot landsbygden.
- att torv är en förnyelsebar markresurs, odränerad torv växer till betydligt mer än vad som skördas, 2-4 miljoner m³ torv tas upp men landets tillväxt ligger på cirka 20 miljoner m³. Naturvårdsverkets agerar fel som likställer torv med olja.
- att dränerad torvmark avger stora mängder koldioxid. Den biologiska processen förhindras dock inte genom att slå ut torvnäringen. Förslagen riskerar istället att effektivt kasta ut en resurs vilken kan ersätta fossila bränslen som olja och kol. Dränerade lågproduktiva utdikade marker kan efter avslutad täktverksamhet besogas och bidra till ökat koldioxidupptag.
- att torvutvinning utförd på ett hållbart och miljöriktigt sätt är ett viktigt och miljövänligt komplement till träbränslen och effekthöjning i värmepannor alternativt till specialväxtodling och stallströ. Det ger tillväxt och jobb i Sverige och man undviker motsvarande import från andra världsdelar.
- att förslag om att ta bort den undre gränsen för anmälningspliktiga husbehovstäckter skapar ännu mer byråkrati utan miljövinster och ytterligare ett exempel på avsaknad på kunskap om landsbygdsföretagens villkor.

- Naturvårdsverkets slutsatser om att torvanvändningens klimateffekter leder fel och saknar helhetssyn. Torvresursen kan inte överkonsumeras då tillväxten är tio gånger högre än dagens skörd av torv. Södra avstyrker därför förslaget om att ta bort befrielsen från energiskatt och rätt till elcertifikat.
- Naturvårdsverkets förslag försvårar möjligheten till tillstånd för torvtäkt. Över en sjättedel av Sveriges landyta riskerar en död hand utan ersättning från staten till berörda markägare. Det hotar den grundlagsfästa äganderätten, goda initiativ till företagande och hållbart nyttjande av en viktig naturresurs!

Fördjupade synpunkter

Enligt Södras mening ger redovisningen av uppdraget om torvutvinningens och torvanvändningens klimatpåverkan en felaktig bild av hur torven skördas och brukas. Södra saknar en allsidigare presentation av hur och på vilka kriterier torv utvinns idag där även torvens fördelar och positiva effekter ges motsvarande utrymme.

Torv nybildas i Sverige i betydligt högre utsträckning än vad som idag skördas av torvföretagen. En utredning som genomfördes av Olof Johansson räknade med en tillväxt på cirka 20 miljoner m³. Totala torvproduktionen i Sverige uppgår till mellan 2-4 milj. m³.

Nyproduktion och tillväxt av torv sker på odränerade marker. Av de 2,6 miljoner hektar dränerad moss- och myrmark skördas torv på 12 500 hektar och där sker ingen tillväxt utan istället en nedbrytning av torven som avger stora mängder koldioxid till atmosfären. På det viset finns en betydande klimatpåverkan.

Eftersom nedbrytningen fortgår vare sig man skördar torv eller inte måste man enligt Södras mening se till den substituerande effekt som torven har när den ersätter fossila bränslen. Vidare innebär torvskörd att man tidigarelägger nyttan av en energiresurs som annars går förlorad och har en klimatpåverkan oavsett brukandet.

Enligt Sveriges Lantbruksuniversitet är Sveriges totala emission av växthusgaserna koldioxid, lustgas och metan från dränerad torvmark 15-24 miljoner ton CO₂ ekvivalenter per år. Det är i nivå med utsläppen från all inrikestrafik 18,5 miljoner ton CO₂. Om torven utvinns kan den över tid ersätta fossila bränslen i fordon och bidra till en mer klimatsmart energianvändning. Naturvårdsverket

ser emellertid inte torven som ett biobränsle utan likställer det med olja och kol. Noterbart är att EU betraktar torv som biobränsle.

Om den svenska utvinningen av torv minskar eller i värsta fall helt upphör blir alternativet att man tvingas importera strö och växtodlingsmaterial och ersätta energiproduktionen från torv med importerad torv eller fossila bränslen som olja, kol och sopor. Om dränerad torv ersätts med något annat bränsle som släpper ut koldioxid när det förbränns, samtidigt som den dränerade torven ligger kvar ock läcker växthusgaser får vi istället dubbla utsläpp.

Naturvårdsverkets rapport bygger på ett systemfel det vill säga att man utgår från den klimateffekt som bevisligen finns men istället för att se på de positiva effekterna för miljön, landsbygden i form av sysselsättning och företagande vill man öka byråkratin och försvåra för legala verksamheter. Genom att begränsa möjligheterna till att få tillstånd för framtida torvutvinning "skyddar" man också närmare en sjättedel av landets markyta utan att markägarna kompenseras.

Den dikade torvmarken är ofta impediment och kan inte användas för jord- eller skogsbruk. Genom att utnyttja impediment för torvbruk får markägaren ersättning för skördad torv. Efter tåkten kan markägaren föryngra med skog och omföra marken till en produktiv skog till nytta för både miljön och ekonomin. Ibland finns goda förutsättningar för att återskapa våtmarker och fågelsjöar.

Utan ett aktivt torvbruk kommer stora ekonomiska värden att gå förlorade för markägare. Förslagen är därför av rent konfiskatorisk natur där markägaren förlorar sin förfoganderätt till sin egendom utan ersättning vilket är helt oacceptabelt i en rättsstat. Det är inte ökad byråkrati och förmyndarskap som är företagandets drivkrafter.

Naturvårdsverket redovisar inte heller en neutral uppdragsrapport där olika synpunkter och parametrar får komma till tals utan är en partsinlaga med förutbestämda åsikter. Det är anmärkningsvärt eftersom man tydligare borde redovisat torvens odlingsmässiga, ekonomiska och miljömässiga fördelar. Naturvårdsverket redovisar förvisso att torven utvinns för energi, odlingssubstrat och för strö i djurstallar men jämför sedan i nästa led torven med fossila bränslen.

Torv utgör cirka 80-90 procent av innehållet i en säck planteringsjord. Den har bland annat den optimala förmågan att binda vatten och näringsämnen. Torv används för att få struktur när slam och

hushållskompost används. Det finns i dag inget alternativ med de egenskaper som torv har. En minskad torvutvinning får negativa konsekvenser för alla typer av odlare. Det innebär även en sämre arbetsmiljö för djurhållare eftersom torv som strö i stallmiljö binder gaser som ammoniak och vätska vilket leder till goda hälsoeffekter.

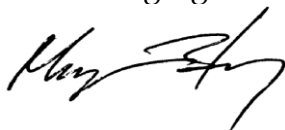
Södra menar att Naturvårdsverkets förslag ger en missvisande bild av torvutvinning. Även om torven från dränerade jordar bryts ned med negativa konsekvenser för klimatet så ignoreras substitutions-effekten. Istället framhävs utan vidare analys att torv som strö och odlingssubstrat enkelt kan ersättas med andra liknande produkter.

Sverige behöver framåtsyftande förslag som stimulerar företag på landsbygden att utveckla hållbar och förnyelsebar produktion särskilt när alternativ saknas. Sverige behöver inte fler restriktioner och ökad byråkrati som riskerar en negativ utveckling. Sverige behöver inte en ökad polarisering mellan stad och land eller förslag som inskränker ägandet och brukandet för markägare och företag.

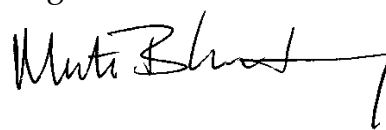
Det finns en trend hos myndigheter och beslutsfattare att förminska historiska landvinningar och verksamheter som har betytt mycket för landets välstånd. Man gör det i sken av miljöargument, ibland med goda avsikter, men det slår helt fel. Till exempel inom vattenförvaltningen med utrivning av dammar/småskalig vattenkraft. Det man oftast glömmer är människorna och sociala drivkrafter bakom landsbygden företag och behov av att ha flera ben att stå på.

Södra avstyrker liggande förslag om fler begränsningar i lagstiftning som mer eller mindre omöjliggör framtida torvutvinning i Sverige.

Södra Skogsägarna ekonomisk förening

Magnus Berg

Mats Blomberg